

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ
43Гж 2390/2020
01.04.2021.године
Н и ш

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, у већу састављеном од судија: Добриле Здравковић, председника већа, Снежане Тодоровић и Зорана Стаменковића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из В, коју заступа адвокат ББ из В, против туженог ЈП „ВВ“ Б, ради поништаја споразума и исплате накнаде, вредност спора 798.336,00 динара, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Врању П бр. 1456/17 од 18.06.2020.године, у седници већа одржаној дана 01.04.2021. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Врању П бр. 1456/17 од 18.06.2020.године у првом, другом, усвајајућем делу става трећег и у четвртом ставу изреке и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности за поступање у овој правној ствари, као неоснован. Другим ставом изреке, поништен је Споразум о накнади за експроприсано пољопривредно земљиште бр. 465-XXXX/11-07 од 30.11.2011.године, о одређивању накнаде за експроприсано пољопривредно земљиште који је закључен између тужиље и туженог. Трећим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиљи, на име разлике од исплаћене накнаде за пољопривредно земљиште па до припадајуће накнаде за преузети градско грађевинско земљиште, а по Споразуму о накнади за експроприсано пољопривредно земљиште бр. 465-XXXX/11-07 од 30.11.2011.године, за преузето грађевинско земљиште и то за кп. бр. XX/1 и XX/3, уписане у лн. бр. XX, КО В, од ранијег власника овде тужиље,

исплати износ од 798.336,00 динара, са законском затезном каматом од 18.06.2020.године као дана пресуђења па до коначне исплате, док је одбијен тужбени захтев у делу за тражену камату на досуђени износ почев од 15.12.2011. године па до 17.06.2020.године. Четвртим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиљи, на име трошкова парничног поступка, исплати износ од 216.980,00 динара, са законском затезном каматом на износ од 159.000,00 динара, почев од извршности до коначне исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени, побијајући је у првом, другом, усвајајућем делу става трећег и четвртм ставу изреке, из свих законом прописаних разлога, са предлогом да се преиначи у смислу жалбених навода.

Испитујући побијану пресуду на основу чл. 386. Закона о парничном поступку, другостепени суд је нашао да је жалба тужене основана.

У првостепеном поступку и побијаној пресуди нису учињене битне повреде поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7 и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Међутим, захваћена је битном повредом из чл. 374. ст.2. тач. 10 ЗПП, на коју се основано жалбом тужене указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је носилац права својине на кп. бр. XX/1, потес „Р“, по култури њива 3. класе, укупне површине 892м², уписане у лн. бр. XX Ко В. Секретаријат за урбанизам и имовинско правне послове Градске управе Врање извршио је експропријацију земљишта у власништву тужиље и закључен је споразум у коме је утврђена накнада за експроприсано пољопривредно земљиште у износу од 600.600,00 динара, коју је обавезан да плати корисник експропријације, овде тужени. Наведено земљиште налази се у 3 градској грађевинској зони, односно унутар граница Генералног урбанистичког плана Града Врања, усвојеног дана 24.12.2009.године. Код надлежне службе за катастар непокретности није извршена промена статуса земљишта, па се у тренутку потписивања споразума водило као пољопривредно. На основу налаза вештака грађевинске струке, тржишна вредност ових парцела износи 1.514,00 динара по м², а укупна разлика између исплаћене накнаде за пољопривредно земљиште и тржишне цене земљишта у статусу грађевинског, износи 798.336,00 динара.

Првостепени суд је одбио приговор стварне ненадлежности, делимично усвојио тужбени захтев и позивајући се на чл. 58 Устава РС, чл. 6, чл. 113 ЗОО, чл. 117 ст.1 Закона о државном премеру и катастру и на чл. 42 ст.1 Закона о експропријацији, одлучио као у првом, другом и усвајајућем делу става трећег изреке.

Овакав закључак првостепеног суда за сада се не може прихватити као правилан јер је одлучено о тужбеном захтеву о коме је правноснажно пресуђено, на шта се основано жалбом указује.

Из списка предмета произилази да је пресудом Апелационог суда у Нишу 14Гж 756/15 од 13.08.2015.године, потврђена пресуда Основног суда у Врању П бр. 1501/14 од 06.04.2015 године, којом је одбијен тужбени захтев којим је тужила тражила да се поништи Споразум о накнади за експроприсано пољопривредно земљиште бр. 465-XXXX/11-07 од 30.11.2011.године, закључен између тужиле и туженог и да се обавезе тужени да јој, на име разлике од исплаћене накнаде за пољопривредно земљиште па до припадајуће накнаде за преузето градско грађевинско земљиште, за кп. бр. XX/1 и XX/3, уписане у лн. бр. XX, КО В, исплати износ од 798.336,00 динара, са законском затезном каматом од 20.09.2014.године па до коначне исплате. Тужила је дана 07.12.2016.године, преко пуномоћника, поднела предлог за понављање правноснажно окончаног поступка, позивајући се на одредбу чл. 426 ст.1 тач.12 Закона о парничном поступку, уз који је приложила одлуку Уставног суда Уж-9026/2014 од 30.11.2016.године и предложила да се укину обе пресуде. Поступајући по захтеву за понављање поступка, првостепени суд је решењем П бр. 1501/14 од 03.04.2017. године дозволио понављање поступка окончаног правноснажном пресудом Основног суда у Врању. П бр. 1501/14 од 06.04.2015 године и исту укинуо.

Према чл. 359 ст.1 Закона о парничном поступку пресуда која се више не може побијати жалбом постаје правноснажна. Дакле, битна чињеница за наступање правноснажности пресуде је чињеница да ли је против ње изјављена жалба и донета одлука другостепеног суда или је протекао рок за изјављивање жалбе која није поднета.

У конкретном случају пресуда Основног суда у Врању П бр. 1501/14 од 06.04.2015 године постала је правноснажна доношењем одлуке другостепеног суда. Наведена пресуда не егзистира као самостална пресуда с обзиром на то да је заједно са пресудом

Апелационог суда у Нишу постала правноснажна дана 13.08.2015.године. Дакле, без обзира на то што је првостепени суд дозволио понављање поступка и укинуо пресуду Основног суда у Врању, код чињенице да пресуда другостепеног суда и даље егзистира, с обзиром на то да није укинута решењем којим је дозвољено понављање поступка, првостепени суд је одлучио о захтеву о коме је правноснажно пресуђено.

Имајући у виду одредбу чл. 432 ст.1 ЗПП, првостепени суд је, након достављања предлога за понављање поступка странкама и одржаног рочишта, био дужан да исти достави Апелационом суду у Нишу, ради одлучивања о поднетом предлогу, с обзиром на то да се разлози за понављање поступка односе и на поступак пред другостепеним судом или да истовремено укине и пресуду Апелационог суда у Нишу, на шта је овлашћен у складу са чл. 432 ст.2 ЗПП.

Наведена битна повреда одредаба парничног поступка утицала је на доношење правилне и законите одлуке због чега је пресуда морала бити укинута.

Притом, Апелациони суд указује да лица овлашћена да траже понављање поступка су странке у парничном поступку чије су уставне жалбе усвојене. Према члану 87. Закона о Уставном суду, ако је појединачним актом или радњом повређено или ускраћено Уставом зајемчено људско или мањинско право и слобода више лица, а само неки од њих су поднели уставну жалбу, одлука Уставног суда односи се и на лица која нису поднела уставну жалбу, ако се налазе у истој правној ситуацији. Дакле, према Закону о Уставном суду постоји правна могућност проширеног дејства ових одлука Уставног суда и на трећа лица, али је она условљена постојањем и остваривањем одређених услова (претпоставки) утврђених Законом, односно под условом да Уставни суд оцени да је то нужно у конкретном случају, те да исто изричито утврди својом одлуком. Сходно наведеном, дејство одлуке Уставног суда се не може проширити на (по идентитету правне ситуације) сличне појединачне акте који нису били предмет одлучивања Уставног суда, нити на лица на која се ти акти непосредно не односе.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити учињену битну повреду након чега ће бити у прилици да донесе правилну одлуку засновану на закону.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода конкретног спора.

Имајући у виду напред наведено, на основу чл. 391 ст.1 ЗПП одлучено је као у диспозитиву овог решења.

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, дана 01.04.2021.године, 43Гж 2390/2020

Записничар-судијски помоћник

Ивана Стевановић

Председник већа-судија

Добрила Здравковић

Судија известилац,

Снежана Тодоровић